

Samenwerken voor de best mogelijke zorg in het Koninkrijk

Op het ministerie van VWS in Den Haag biedt het Crisisteam Caribisch Nederland ondersteuning in de COVID-19-crisis. De Programmadirectie Zorg en Jeugd Caribisch Nederland (ZJCN) is verantwoordelijk voor de COVID-19-gerelateerde zorg voor alle zes de eilanden: Bonaire, St. Eustatius, Saba (BES); en Curaçao, Aruba, Sint-Maarten (CAS). Hoe wordt er samengewerkt? En wat wordt er bereikt?

5.1.2e was 5.1.2e bij het ZVK op Bonaire. 5.1.2e
5.1.2e bij VWS en lid van het Crisisteam Caribisch Nederland. Ze vertelt over het werk, aan twee kanten van de oceaan, om de crisis in te dammen en de zorg door te laten gaan.

Overleg op alle niveaus

"We overleggen dagelijks met de ZJCN-teams op de BES-eilanden. Met de GGD's en de ziekenhuizen op alle zes de eilanden overleggen we wekelijks; vaker als het nodig is. Ook op bestuurlijk niveau is er wekelijks overleg, of vaker. Op de BES-eilanden met de gezaghebbers, op de CAS-eilanden met de ministers van gezondheidszorg."

"We moeten met veel verschillende factoren rekening houden. Denk aan de afstanden, logistiek, voorraadbeheer. Luchtruimen en havens zijn gesloten. Ze gaan alleen open na overeenstemming op het hoogste niveau. We overleggen ook met andere ministeries, Defensie bijvoorbeeld, voor zware transporten. Of met Buitenlandse Zaken voor afspraken met Colombia."

Versterking regionale zorg

"Ook Colombia heeft zijn luchtruim gesloten. Er zijn nog eilandbewoners onder behandeling. We kunnen er eventueel nog terecht voor neonatologie. Dat vraagt zwaar overleg. Voor spoedeisende zorg is geen capaciteit. Het land heeft zijn IC-bedden zelf hard nodig."

"Dus spoedeisende zorg moet nu regionaal worden verleend. Daarvoor moesten we het aantal IC-plaatsen op de Caribische eilanden uitbreiden. IC-capaciteit is niet alleen voor COVID-19-zieken. Ook andere spoedeisende zorg moet kunnen doorgaan."

Goed zichtbaar bij VWS

"Sinds begin 2020 is ZJCN een zelfstandige directie bij VWS. Dat maakt ons goed zichtbaar, in het hele ministerie. We kunnen sneller schakelen en op hoger niveau overleggen. Voorheen waren er 3 medewerkers voor Caribisch Nederland. Nu zijn het er 9, en met het Crisisteam er bij 18 medewerkers."

"Onze opdracht is de zes Caribische eilanden te voorzien van wat ze nodig hebben: IC-bedden, apparatuur, medicijnen, beschermingsmiddelen, testen, medisch personeel. Maar ook in Nederland is de zorg overvraagd. Er is ook schaarste aan middelen. Juist nu werkt de sterkere positie van ZJCN goed uit. Het Caribisch gebied is geen ver-van-mijn-bedshow meer."

Logistieke puzzel

"Dat helpt enorm bij de logistieke puzzel die we moeten oplossen. Hoe krijg je 'hospitainers' (IC-plekken in containers) waar ze moeten zijn, ook op een klein eiland als St. Eustatius? Via het ministerie van Defensie zijn vrachtvliegtuigen ingezet. Zwaar materiaal wordt met boten verder vervoerd. Lichter materiaal gaat wekelijks met KLM naar Curaçao. Vandaar gaat het met lokale vliegmaatschappijen verder."

"Ook het voorraadbeheer is ingewikkeld. Je wilt niet te veel voorraad aanhouden, want er is schaarste. Maar wat is realistisch als je weet dat een levering een week kan duren? Ondertussen is er materiaal, zoals testen en medicatie, dat speciaal gekoeld wordt. Dan moet een transport niet een dagje op een vliegveld blijven staan."

Ook 'gewone' zorg gaat door

"In de loop van april 2020 is de IC-capaciteit voor alle zes de eilanden behoorlijk op orde gekomen. Oncologie en nierdialyse lopen door. Maar we moesten de 'gewone' zorg natuurlijk niet vergeten. Er moeten altijd dingen doorgaan. Behandelingen, contracten met zorgverleners. Jeugdzorg, met speciale aandacht voor kwetsbare kinderen. En langdurige zorg."

"Als het ene probleem klaar is, komt het volgende. Het is steeds weer maatwerk. Dat is ook een uitdaging. En je wordt er enorm inventief van. Gaat er een vliegtuig? Maakt niet uit van wie of voor wie: wat kan er nog meer mee, wie kunnen er mee?"

Nieuwe samenwerking

"De samenwerking tussen CAS en BES is vrij nieuw. Het is nu een noodmaatregel. Maar het is een versterking van de regionale zorg die waardevol kan zijn voor de toekomst. Deze crisis laat zien wat er kan als de eilanden op koninkrijksniveau samenwerken."